

Ischemische hartziekten (incl. angina pectoris): vinca-alkaloïden

6666

LAD: left anterior descending artery, ECG: electrocardiogram

CONCLUSIE

Er is weinig onderbouwing voor een contra-indicatie. De beschikbare literatuur betreft casus. Mogelijk is het risico op ischemische hartziekten verhoogd bij patiënten met een voorgeschiedenis. Omdat het geprotocolleerde specialistische behandeling betreft, is ervoor gekozen dat geen actie nodig is bij deze contra-indicatie.

PICO

P(atient)	Patiënten met ischemische hartziekte (incl. angina pectoris) (in de voorgeschiedenis)
I(ntervention)	Gebruik van een vinca-alkaloïd
C(omparison / Control)	Patiënten zonder ischemische hartziekte (in voorgeschiedenis).
O(utcome)	Risico op verergering ischemische hartziekte

Datum literatuursearch: 10-10-2016

PUBMED

Zoekterm: (vinca alkaloids OR vinblastine OR vincristine OR vinflunine OR vinorelbine) AND (ischemic heart disease OR angina pectoris) AND (English[lang] OR Dutch[lang]) AND ("humans"[Mesh Terms])

Bron	Bewijs	Resultaten/Opmmerkingen
ref. 1 Roy A et al. Rituximab-Vincristine Chemotherapy-Induced Acute Anterior Wall Myocardial Infarction. Tex Heart Inst J 2014;41:80-82.	casus n=1	Een 68-jarige man met coronaire hartziekte kreeg chemotherapie, in de vorm van rituximab, cyclofosfamide, vincristine en prednisolon, voor non-Hodgkin-lymfoom. Zijn linkerventrikelfunctie was normaal en hij had geen last van angina. 48 uur later had hij ineens een zwaar gevoel op de borst en moeite met ademen. Een ECG duidde op myocardinfarct en transthoracale echocardiografie liet een ernstig hypokinetisch myocard (met betrekking tot het LAD-gebied) zien. Een week na het plaatsen van stents werd de patiënt in stabiele toestand ontslagen uit het ziekenhuis. Bij deze casus wordt verondersteld dat zowel rituximab als vincristine een oorzaak kunnen zijn voor het ontstaan van een myocardinfarct. Hoewel het vaker is gerapporteerd voor vincristine zou hier sprake kunnen zijn van synergisme.
ref. 2 Zabernigg A et al. Myocardial infarction associated with vinorelbine (Navelbine®). Eur J Cancer 1996;32A:1618-9.	casus n=1	Een 87-jarige man met een coronaire hartziekte kreeg vinorelbine 30mg/m ² voor een niet-kleincellig longcarcinoom. 10 uur na toediening ontwikkelde hij een aanval van angina pectoris die lang aanhield. Aan de hand van ECG's en echo's kon de diagnose myocardinfarct worden gesteld en werd een verminderde linkerventrikelfunctie ontdekt. Creatinine kinase en

		troponine-T waren slechts licht gestegen. Acetylsalicylzuur, heparine in lage dosis en isosorbidemononitraat werden gestart.
ref. 3 Cargill RI et al. Reversible myocardial ischaemia following vincristine containing chemotherapy. Respir Med 1994;88:709-10.	casus n=1	Een 58-jarige vrouw met stabiele angina pectoris kreeg vincristine 2mg, ifosfamide en etoposide intraveneus voor een kleincellig longcarcinoom. 24 uur na toediening van de chemotherapie was ze kortademig en had ze ischemische pijn op de borst. 2 uur later ontwikkelde ze atriumfibrilleren. Na behandeling trad geleidelijk herstel op. De tweede kuur (een maand later) bestond uit ifosfamide en etoposide in dezelfde dosering als in de eerste kuur, naast preventieve behandeling voor angina pectoris. Dit leverde geen problemen op. De auteurs denken dat een acute coronair spasme de oorzaak was van de klachten en geven aan dat dit waarschijnlijk is veroorzaakt door vincristine.
ref. 4 Mandel EM et al. Vincristine-induced myocardial infarction. Cancer 1975;36:1979-82.	casus n=1	Een 58-jarige man met angina pectoris als gevolg van een myocardinfarct kreeg vincristine voor een lymfoom. De eerste dosis van 3,8 mg werd goed getolereerd. Een week later kreeg hij een tweede dosis van 7,6 mg (0,1 mg/kg). Een uur na deze tweede dosis klaagde hij over hevige drukkende pijn op de borst die uitstraalde naar de linkerarm en 2 uur aanhield. Twee weken later kreeg de patiënt een derde dosis van 7,0 mg. Een paar uur na deze dosis kreeg hij wederom last van hevige drukkende pijn op de borst die uitstraalde naar de linkerarm. Zeven maanden later overleed de patiënt. Post mortem onderzoek bevestigde de diagnose myocardinfarct en liet atherosclerose van de aorta en coronaire arteriën zien. De lymfoom was niet geïnfilteerd in het myocardium, de vaatwand of het pericardium. Er werden geen abnormaliteiten gevonden in de bloedstolling.

OVERIGE

Bron	Effect
ref. 5 SPC vinblastine (Pharmachemie) 17-12-15	<u>Waarschuwing:</u> Voorzichtigheid is geboden bij patiënten met ischemische hartziekte. <u>Bw:</u> <i>Zelden:</i> angina pectoris. <i>Onbekend:</i> Gevallen van myocardinfarct zijn gemeld bij patiënten die combinatiechemotherapie kregen van bleomycine en cisplatine en vinblastine.
ref. 6 SPC vincristine (Pharmachemie) 30-04-15	<u>Waarschuwing:</u> Vincristine moet met voorzichtigheid worden toegediend aan patiënten met een ischemische hartziekte. <u>Bw:</u> <i>Soms:</i> Coronaire vaataandoeningen, myocardinfarct. Er zijn coronaire vaataandoeningen en myocardinfarcten opgetreden bij patiënten met vincristinebevattende chemotherapiecombinaties en die eerder radiotherapie van het mediastinum hadden gekregen.
ref. 7 SPC Javlor (vinflunine) 30-07-14	<u>Waarschuwing:</u> Speciale aandacht is aanbevolen bij toediening van vinflunine bij patiënten met een voorgeschiedenis van myocardinfarct/ischemie of angina pectoris. Cardiale ischemische gebeurtenissen kunnen optreden, met name bij patiënten met een onderliggende hartaandoening. Patiënten die Javlor krijgen toegediend, dienen dus door artsen nauwlettend opgevolgd te worden voor het optreden van cardiale gebeurtenissen. Voorzichtigheid is geboden bij patiënten met een voorgeschiedenis van hartaandoeningen en de voordelen/risico's van de behandeling moeten regelmatig zorgvuldig tegen elkaar worden afgewogen. Stopzetting van de behandeling met vinflunine dient te worden overwogen bij patiënten die cardiale ischemie ontwikkelen. <u>Bw:</u> <i>Soms:</i> myocardiale ischemie, myocardinfarct. Cardiale effecten zijn bekend als klasse-effect van de vinca-alkaloïden. Myocardinfarct of ischemie werd ervaren bij 0,5% van de patiënten en de

	meeste van hen hadden reeds bestaande cardiovasculaire aandoeningen of risicofactoren. Eén patiënt overleed na een myocardinfarct en een andere als gevolg van een cardiopulmonaal arrest.
ref. 8 SPC Navelbine (vinorelbine) 05-12-13	<u>Waarschuwing:</u> Extra voorzichtigheid is geboden bij het voorschrijven aan patiënten met een ischemische cardio-vasculaire aandoening in het verleden. <u>Bw:</u> Zelden: Ischemische hartaandoeningen (angina pectoris, myocard infarct soms fataal).

RISICOFACTOREN

Risicofactoren	
----------------	--

AANVULLENDE OPMERKINGEN

-

	Contra-indicatie	Actie	Datum
Beslissing deskundigen	Ja	Nee	15 november 2017